

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU STRATEGIAN LAITOS  
JULKAISUSARJA 4: TYÖPAPEREITA No 25

NATIONAL DEFENCE UNIVERSITY  
DEPARTMENT OF STRATEGIC AND DEFENCE STUDIES  
SERIES 4: WORKING PAPERS No 25

NUORTEN UPSEERIEN NÄKEMYKSIÄ  
UPSEERIUDEN  
KANSAINVÄLISTYMISESTÄ JA  
MAHDOLLISESTA NATO-  
JÄSENYYYDESTÄ

JARNO LIMNÉLL & MICHAEL MOBERG

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

Strategian laitos

HELSINKI 2008

Jarno Linnéll & Michael Moberg: Nuorten upseerien näkemyksiä upseeriuden  
kansainvälistymisestä ja mahdollisesta Nato-jäsenyydestä  
Maanpuolustuskorkeakoulu, Strategian laitos  
Julkaisusarja 4: työpapereita No 25  
National Defence University, Department of Strategic and Defence Studies  
Series 4: Working Papers No 25

Uusimmat julkaisut pdf-muodossa  
<http://www.mppk.fi/fi/tutkimus-opetus/julkaisut/stratl/>

Kannen kuva: Janne Kopu

**ISSN 1236-4983**  
**Maanpuolustuskorkeakoulu – National Defence University**  
**Strategian laitos – Department of Strategic and Defence Studies**

Edita Prima Oy  
Helsinki 2008

# NUORTEN UPSEERIEN NÄKEMYKSIÄ UPSEERIUDEN KANSAINVÄLISTYMISESTÄ JA MAHDOLLISESTA NATO-JÄSENYYDESTÄ

Jarno Linné & Michael Moberg

**Puolustusvoimat on muun suomalaisen yhteiskunnan tavoin yhä vahvemmin sidoksissa kansainväliseen toimintaympäristöön ja sen yhteistyörakenteisiin sekä globaaliin turvallisuuden keskinäisriippuvuuteen. Tällä kehitysuunnalla on vaikutuksensa myös suomalaiseen upseeriuteen – niin arvojen kuin palvelustehtävienkin osalta. Tässä kirjoituksessa esitetään nuorille upseereille suunnatun kyselytutkimuksen tuloksia kansainvälistymisen teemaan keskittyen ja pohditaan tulosten taustalla vaikuttavia tekijöitä.**

Nuoremman upseeripolven keskuudessa keskustellaan tänä päivänä aktiivisesti upseerien kansainvälisistä tehtävistä ja mahdollisesta Nato-jäsenyydestä. Hyvä niin, sillä puolustusvoimien tehtävistä ja Suomen turvallisuuspoliittisista vaihtoehdoista keskusteleminen on samalla keskustelua suomalaisesta upseeriudesta ja sen tulevaisuudesta. Upseerit seuraavat poliittisten päättäjien argumentaatiota varsin tarkasti ja toisaalta osallistuvat itsekin tähän keskusteluun – ollen oikeutettuja tuomaan näkemyksiään julkisesti esille. Avoin keskustelu kansainvälistymisen ja turvallisuuskäsityksen laajentamisen vaikutuksista on tärkeää sekä suomalaisen yhteiskunnan että puolustusvoimien kannalta. Tämä viittaa lähitulevaisuuden ratkaisuihin, joihin joudumme joka tapauksessa ottamaan kantaa.

Kansainväliset tehtävät ovat suomalaisessa upseeriudessa jo tänä päivänä varsin vahvasti läsnä. Osalle nuorista upseereista ulkomaanpalvelus muodostaa luonnollisen osan upseerinuran tarjoamista vaihtoehdoista, kun osa nuorista upseereista on puolestaan – omassa arvomaailmassaan – sitoutunut palvelemaan upseerina vain Suomen rajojen sisäpuolella. Keskeinen keskuste-

lun- ja huolenaihe nuorilla upseereilla kohdistuu upseerien kansainvälisten tehtävien vapaaehtoisperustaisuuden säilyttämiseen.

## Kyselytutkimus

Tätä ajankohtaista keskustelua, jota nuorten upseerien keskuudessa käydään pääosin ei-julkisella areenalla, ja siinä esiintyviä näkemyksiä ilmennetään tässä raportissa. Tammikuussa 2008 toteutettiin kysely, joka suunnattiin 83.–87. kadettikurssit suorittaneille, palveluksessa oleville nuorille upseereille.<sup>1</sup> Kyseiset upseerit ovat olleet palveluksessa Kadettikoulun jälkeen noin kolmesta kahdeksaan vuotta eli he eivät ole vielä suorittaneet esiupseerikurssia. Kysely lähetettiin 430 nuorelle upseerille ja kyselyyn vastasi yhteensä 323 upseeria, vastausprosentin ollessa tällöin 75.

Vastaajista 229 edusti maavoimia, 50 merivoimia ja 44 ilmavoimia. Kyselyyn vastanneista nuorista upseereista 64 kertoi omaavansa kokemusta kansainvälisistä tehtävistä vähintään kolmen

---

<sup>1</sup> Rajavartiolaitoksessa palvelevat upseerit ja kyseisillä kadettikursseilla opiskelleet virolaiset upseerit on rajattu kyselytutkimuksen ulkopuolelle.

kuukauden ajanjaksolta. Puolustushaaran ja kansainvälisen kokemustaustan lisäksi kyselyn kolmantena taustamuuttujana kysyttiin siviilisäätystä ja perhesuhteita. Kyselyn tekninen toteutus tapahtui internetissä, yhteistyössä Webropol Oy:n kanssa. Kyselyyn vastattiin nimettömänä.

*Kyselytutkimuksen tavoitteena oli selvittää nuorten upseerien näkemyksiä kansainvälisistä tehtävistä ja Nato-jäsenyydestä.* Kyse on suomalaisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan rakentamiseen vaikuttavasta yhdestä osa-alueesta – varsin suuren upseerijoukon ilmaistemista perustelluista näkemyksistä. Tällä näkemyksellä on merkityksensä pohdittaessa muun muassa suomalaisen kriisinhallinnan tulevaisuutta, puolustusvoimien roolia kansainvälisessä toimintaympäristössä sekä mahdollista sotilasliiton jäsenyyttä.<sup>2</sup>

Vaikka strategiantutkimuksessa mielenkiinto kohdistuu pääosin juuri tällaisiin kansainvälisen politiikan kysymyksiin, tämä raportti osaltaan osoittaa, että strategis-poliittisen näkökulman mukaisia tutkimuskohteita voidaan tarkastella myös kyselytutkimuksen menetelmin. Kysymyksenasettelu ja tutkittava ilmiö

<sup>2</sup> Näkökulma viittaa siten konstruktivismin oletuksiin yhteisten merkitysten ja tulkintojen sosiaalisesta rakentamisesta. Nuorten upseerien näkemykset ovat osaltaan vaikuttamassa siinä kokonaisuudessa, jossa suomalaista turvallisuus- ja puolustuspolitiikan todellisuutta muodostetaan. Poliitikka (esimerkiksi laajan turvallisuuskäsityksen määrittämisen osalta) viittaa tässä yhteydessä ”kamppailuun” merkityksistä ja määritettävistä toimintalinjoista. Ks. mm. Emanuel Adler, ”Constructivism and International Relations”, teoksessa Walter Carlsnaes, Tomas Risse, Beth A. Simmons (ed.), *Handbook of International Relations*, Sage Publications, London 2002, s. 95-118, ja Carl Schmitt, *The Concept of the Political*, uudistettu painos, The University of Chicago Press, Chicago and London 1996, s. 19-37.

sekä siitä kerättävä, analysoitava ja raportoiva tieto ovat siten määräävimässä asemassa tutkimusmenetelmien valinnassa – strategiantutkimuksessa voidaan hyödyntää muitakin kuin laadullisia tutkimusmetodeja.<sup>3</sup> Tämän raportin mielenkiinto on kuitenkin arvoissa ja asenteissa, eikä esimerkiksi esitettyjen Nato- tai Venäjä-mielipiteiden oikeellisuutta ryhdytä tässä arvioimaan.

### **Kansainvälistyvä upseerius**

Suomalaisen upseeriuden kansainvälistyminen on yhteydessä yleiseen globaaliin turvallisuusympäristön muutokseen. Suomen turvallisuutta, etuja ja arvoja esitetään tänä päivänä turvattaviksi ja puolustettaviksi aiempaa enemmän kansallisten rajojemme ulkopuolella ja yhä moninaisemmissa tehtävissä ja toimintaympäristöissä. Kansainvälinen sotilasyhteistyö on tullut yhä tärkeämmäksi osaksi suomalaista turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa.

Mahdollisessa Nato-jäsenyydessä ja upseerien ulkomaanpalveluksessa on pohjimmiltaan kyse kansallisen ja kansainvälisen toimintakentän yhdistymisestä. *Kansainväliset tehtävät ja toimintaympäristö ovat tänä päivänä muodostumassa entistä vahvemmin osaksi suomalaista upseeriutta.* Voiko siis upseeri enää kuvitella palvelevansa koko palvelusuraansa vain Suomessa?

Puolustusvoimien ja maanpuolustuksen arvopohja on Suomessa perinteisesti kiinnittynyt vahvasti isänmaallisuuteen ja valtiolliseen turvallisuuteen – usein

<sup>3</sup> Kyselytutkimuksen toivotaan kannustavan Maanpuolustuskorkeakoulun opiskelijoita pienimuotoisten kyselyiden tekemiseen omissa opinnäytetöissään. Opiskelijoiden toivotaan kiinnittävän huomiota tämän tutkimuksen operationalisointiin, kysymysten asetteluun, vastausten analysoimiseen ja raportointitapaan.

puhutaan Suomen kansallisen puolustuksen identiteetistä. Tähän arvopohjaan on 2000-luvun alussa vaikuttamassa yhä vahvemmin kansainvälinen, turvallisuuden nimissä tapahtuva yhteistyö sekä turvallisuuden yleisen keskinäisriippuvuuden lisääntyminen. Kansainvälisessä ulottuvuudessa ei sinällään ole mitään uutta, onhan Suomi osallistunut kansainväliseen sotilaalliseen yhteistyöhön jo 1950-luvulta lähtien. Yleinen kehityksen suunta kulkee kuitenkin kohti lisääntyvää turvallisuuden kansainvälisen ulottuvuuden korostamista, jossa Suomi on ilmaissut halunsa olla mukana ja toimia vastuunkantajana.<sup>4</sup> Toisaalta Suomella ei liene mahdollisuuttakaan sanoutua tästä kehityksestä irti.

Tänä päivänä on havaittavissa useita yleisiä kansainvälistymisen voimistumiseen viittaavia kehityssuuntia, jotka eivät voi olla vaikuttamatta suomalaisen upseerin tehtäväkenttään ja upseeriuden luonteeseen. Globalisaatio ja sen mukanaan tuoma turvallisuuden kasvava maailmanlaajuinen keskinäisriippuvuus antavat viimeisimmän turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon mukaan Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikalle aiempaa laajemmat toimintapuitteet.<sup>5</sup> Euroopan unionin perussopimuksen määrittelemien turvatakuiden on puolestaan arvioitu velvoittavan jäsenmaitaan jopa Naton viidettä artiklaa voimallisemmin. Lisäksi Suomen tiivistyvä Nato-yhteistyö NRF-sitoumuksineen ja kriisinhallintatoiminta niin YK:n, Naton kuin EU:nkin oh-

jaamina ovat merkinneet ennen kaikkea sitä kansainvälistyvää kehityssuuntaa, mikä jo tänä päivänä – ja yhä vahvemmin lähitulevaisuudessa – on suomalaisessa upseeriudessa läsnä.

On myös muistettava, että vuoden 2008 alusta voimaansaatettu laki puolustusvoimista säätää kansainvälisen sotilaallisen kriisinhallinnan puolustusvoimien – ja siten myös upseerien – yhdeksi kolmesta lakisääteisestä päätehtävästä. Voidaankin *kiistanalaisesti* väittää, että kansainväliset tehtävät ovat lakisääteinen velvollisuus suomalaiselle upseerille.

Suurlähettiläs Antti Sierlan Natoselvityksen mukaan Nato-jäsenyys merkitsisi puolestaan Suomen kriisinhallintapanoksen vahvistamisen ohella noin 100-150 esiupseerin sijoittamista Naton hallinnollisiin rakenteisiin.<sup>6</sup> Vastaavasti Ulkopoliittisen instituutin Nato-raportin mukaan Suomen turvallisuutta rakennetaan tänä päivänä yhä vahvemmin Suomen valtiorajojen ulkopuolella.<sup>7</sup> Ei siis ihme, että kansainvälisestä tehtäväkentästä ja siihen sitoutumisen asteesta keskustellaan upseerien keskuudessa.

Upseerien rekrytoinnissa kansainväliisiin tehtäviin on jo esiintynyt ongelmia. Viimeaikaisissa rotaatioissa, muun muassa Kosovon (KFOR) ja Afganistanin (ISAF) operaatioihin, ei kaikkia upseerinpaikkoja ole kyetty täyttämään. Asia on siten hyvin ajankohtainen.

<sup>4</sup> Ks. mm. Matti Vanhasen puhe Uudenmaan 25. Maanpuolustuspäivän juhlatilaisuudessa 7.10.2007. <http://www.vnk.fi/ajankohtaista/puheet/puhe/fi.jsp?oid=207362> (2.4.2008).

<sup>5</sup> *Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka 2004*, Valtioneuvoston selonteko VNS 6/2004, Valtioneuvoston kanslia, Helsinki 2004, s. 18-19.

<sup>6</sup> Antti Sierla, *Suomen mahdollisen Nato-jäsenyyden vaikutukset*, Ulkoasianministeriö, 21.12.2007, s. 28.

<sup>7</sup> Charly Salenius-Parternak (toim.), *Joidenkin puolustamisesta monen turvaamiseen. Naton tie puolustusliitosta turvallisuusmanageriksi*, UPI-raportti 17/2007, Ulkopoliittinen instituutti, Helsinki 2007, s. 30-36, 65-69.

Keskeinen lähtökohta ja keskustelunaihe kansainvälistymisessä koskee upseerien ulkomaanpalveluksen vapaaehtoisuuden perustaa ja sen mahdollista muuttumista ”käskytyserusteiseksi” kotimaan palveluksen tavoin. Suomen ja puolustusvoimien sitoutuessa yhä vahvemmin kansainväliseen toimintaympäristöön ja esitettyjen uudenlaisien uhkakuvien torjuntaan, voikin kysyä riittääkö ulkomaanpalvelukseen vapaaehtoisia upseereita tarvittavissa määrin tulevaisuudessa? Ja jos ei riitä, niin voiko silloin suomalaisen upseerin ulkomaanpalvelus enää perustua vapaaehtoisuuden periaatteeseen? Ja jos ei voi, saadaanko jatkossa rekrytoitua upseerin uralle niitä henkilöitä, jotka parhaalla tavalla kykenevät kehittämään puolustusvoimia ja maanpuolustusta?

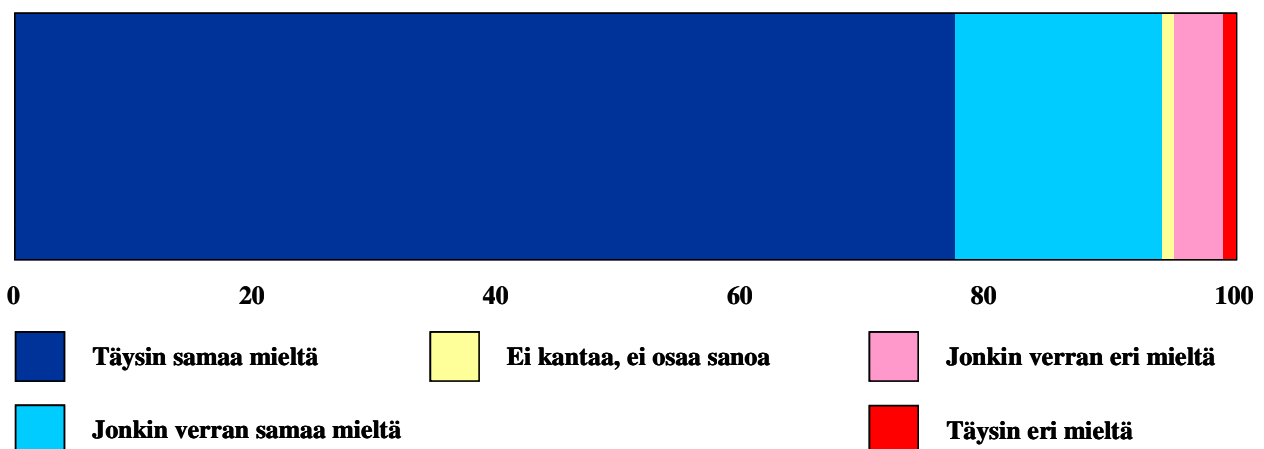
### Vapaaehtoinen ulkomaanpalvelus

Hyvin huomionarvoisena on pidettävä kyselyn tulosta siitä, että peräti 94 % nuorista upseereista on sitä mieltä, että *ulkomaanpalvelus tulee säilyttää vapaaehtoisperusteisena*. Ulkomaanpalvelus koetaan nuorten upseerien keskuudessa vapaaehtoisena osana upseeriuraa ja siihen liittyviä valintavaihtoehtoja. Tämän perustan ei vastaajien mu-

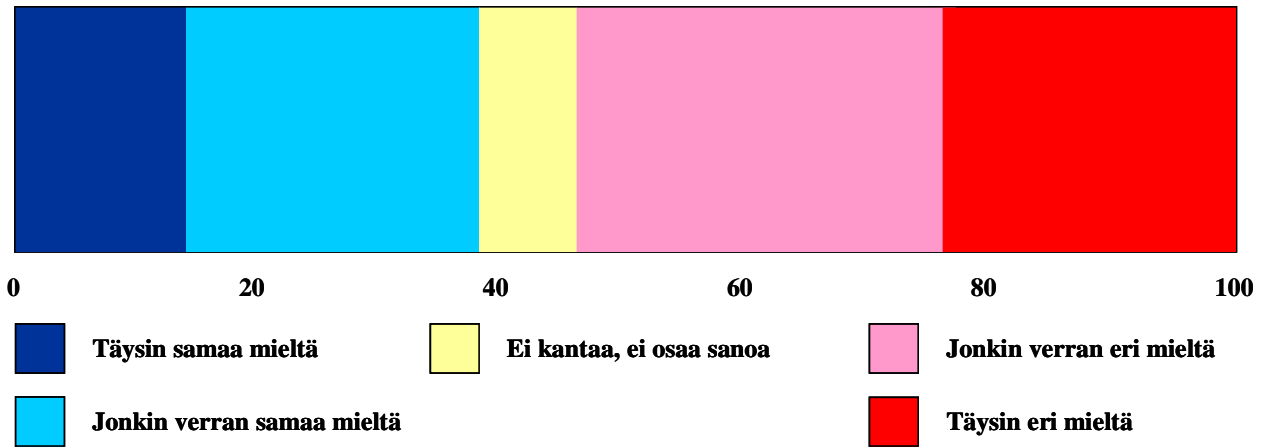
kaan tule muuttua.

Kansainvälistymisen voimistuminen on merkinnyt nuorille upseereille käytännössä sitä, että yhä useampi upseeri palvelee osan virkaurastaan kansainvälisissä tehtävissä. Osalle nuorista upseereista esimerkiksi vuoden ulkomaankomennus Afganistaniin tai Kosovoon on pitkään toivottu ja odotettu tilaisuus. Perheen, kotimaassa olevien työtehtävien ja muun siviilielämän sovittamista ulkomaanpalvelukseen ovat helpottaneet myös upseerin omat mahdollisuudet vaikuttaa palveluspaikkaan, ajankohtaan sekä palveluksen pituuteen. Osa nuorista upseereista on jo upseerinuralle hakeutuessaan toivonut palveluralleen mahdollisuutta palvella kansainvälisissä tehtävissä.

Näin ei kuitenkaan ole kaikkien nuorten upseerien osalta. Osa nuorista upseereista on upseerinuralle lähtiessään sitoutunut arvomaailmassaan palvelemaan ja puolustamaan vain Suomea – ja vain Suomessa. Merkittävänä on pidettävä sitä, että kyselyyn vastanneista kaikista nuorista upseereista 38 % oli joko täysin tai jonkin verran samaa mieltä siitä, että he haluavat palvella koko palvelusuransa vain Suomessa.



**Kuva 1.** Kysymys: Ulkomaanpalvelus tulee säilyttää upseereilla vapaaehtoisperustaisena.



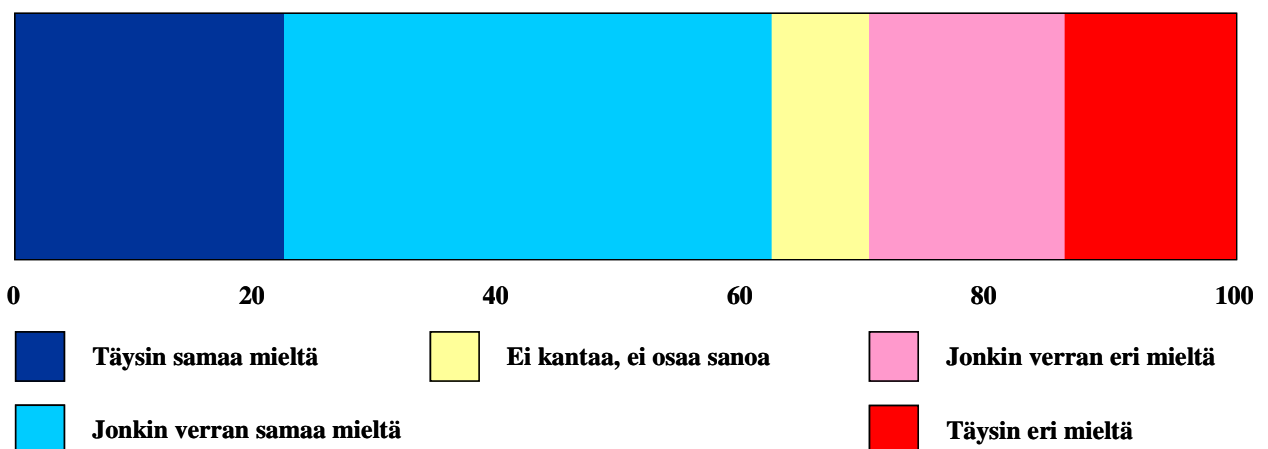
**Kuva 2.** Kysymys: Haluan palvella koko upseeriurani vain Suomessa.

Aktiivipalveluksessa olevien upseereiden kokonaismäärään suhteutettuna on kyse merkittävän suuresta upseerijoukosta. Heille upseerinura konkretisoituu palvelustehtävinä kotimaassa.

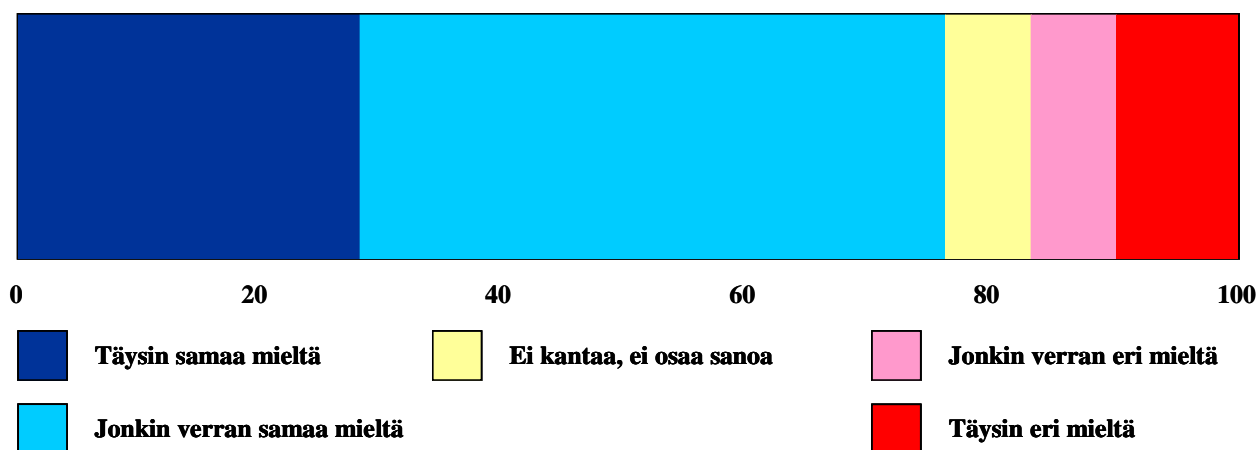
Erityinen huomio kiinnittyy ilmavoimien upseereihin, joista 57 % ilmoitti haluavansa palvella koko upseerinuransa vain Suomessa, kun taas merivoimien vastaajien osalta lukema oli ainoastaan 16 %. Ilmavoimien osalta kyseistä kantaa selittänevät palkkauskysymykset, rauhanturvaamisen perinteen puuttuminen sekä vähäiset mahdollisuudet osallistua (nuorena upseerina) kansainvälisiin pidempiaikaisiin tehtäviin. Vain

yksi ilmavoimien vastaajista kertoi palvelleensa ulkomaantehtävissä yli kolmen kuukauden ajan. Merivoimien osalta kyse lienee puolustushaaraan liittyvästä erityispiirteestä – kansainvälinen yhteistoiminta on vahvemmin läsnä päivittäisessä palveluksessa, esimerkiksi Itämerellä toteutettavissa yhteistoimintaharjoituksissa.

Nato-jäsenyyden arvioidaan kuitenkin muuttavan ulkomaanpalveluksen nykyistä vapaaehtoisuuden asetelmaa. *Noin 2/3 kyselyyn vastanneista nuorista upseereista on ainakin jonkin verran sitä mieltä, että Nato-jäsenyys muuttaisi upseerien ulkomaanpalveluksen pakolliseksi osaksi upseerin palvelusuraa.*



**Kuva 3.** Kysymys: Suomen mahdollinen Nato-jäsenyys muuttaisi upseerin ulkomaanpalveluksen pakolliseksi (käskytyperusteiseksi kotimaan palveluksen tavoin).



**Kuva 4.** Kysymys: Kansainvälisissä tehtävissä palveleminen *on tällä hetkellä edellytys* puolustusvoimien ylimpiin tehtäviin.

Tämän näkökulman voikin arvioida merkittäväksi, kun nuori upseeri muodostaa omaa mielipidettään Nato-jäsenyydestä. Juuri mahdollinen Nato-jäsenyys koetaan nuorten upseerien keskuudessa keskeisimmäksi ulkomaanpalveluksen vapaaehtoisuusperustaa muuttavaksi tekijäksi lähitulevaisuudessa.

Kyselytutkimuksen tulokset osaltaan osoittavat, että nuoret upseerit kokevat kansainväliset tehtävät lähinnä koke-musta kartuttavina, urakiertoa parantavina ja kotimaan palvelukseen vaihtelua tuottavina – ei niinkään Suomen puolustamisena kansainvälisessä toimintaympäristössä. Mikäli ulkomaanpalveluksen vapaaehtoisuusperustaa oltaisiin muuttamassa (tai olisi pakko muuttaa), edellyttäisi se perusteellista keskustelua upseeriston keskuudessa. Tämä korostuu nuorten upseereiden osalta, joiden ulkomaanpalveluksessa painottuvat niin sanotut kenttätehtävät. Näiden tehtävien luonne on muuttumassa turvallisuustasoltaan haastavimmiksi, joka itsessään edellyttää, että tehtävän oikeutuksen ja perusteluiden on oltava upseerille selkeät ja hyväksyttävät. Vastuu tällaisen keskustelun käynnistämisestä on upseereilla itsellään ja se tulee käydä hyvissä

ajoin ennen kuin poliittisia päätöksiä tehdään.

### **Ulkomaanpalveluksen vaikutus urakehitykseen**

Kadettikunnan tekemät arvotutkimukset<sup>8</sup> ovat osoittaneet tavoitteellisuuden ja uralla eteenpäin suuntautumisen olevan osa suomalaisen upseerin perusluonnetta ja -ominaisuuksia. Siksi onkin osittain ristiriitaista, ettei ulkomaanpalveluksen ja -kokemuksen osalta puolustusvoimissa ole selkeämmin määriteltyjä ”pelisääntöjä”, eli miten ulkomaanpalveluskokemus vaikuttaa uralla etenemiseen ja tuleviin työtehtäviin? Perustellusti voi myös kysyä, että arvotetaanko eri kansainvälisissä operaatioissa ja tehtävissä saatuja ulkomaankokemuksia eri tavoin?

Kyselyyn vastanneista upseereista 82 % kokee kansainvälisissä tehtävissä palvelemisen olevan ainakin jossain määrin tällä hetkellä edellytys puolustusvoimien ylimpiin tehtäviin. Kyse on nuorten upseerien mukaan niin sanotusta ”kirjoittamattomasta säännöstä” –

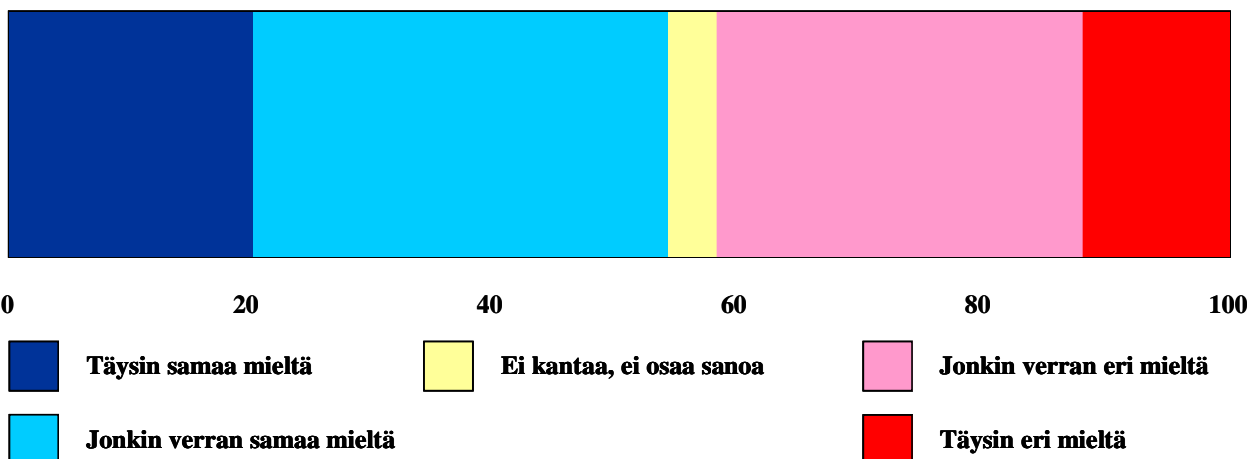
<sup>8</sup> Ks. mm. Jarno Linnéll, ”Upseerien arvotutkimus”, teoksessa Kadettikunta ry, *Maailman ja yhteiskunnan muutos – upseerin arvot ja perinteet*, Helsinki 2004, s. 13-43.



upseerin on hankittava kokemusta kansainvälisistä tehtävistä voidakseen tavoitella puolustusvoimien vaativimpia tehtäviä. Voiko siis yliluutnantti, joka haluaa palvella koko palvelusuransa vain Suomessa, edes haaveilla everstin tai kenraalin arvoista? Toisaalta tämän vahvan mielikuvan voi nähdä positiivisena kannustavana tekijänä ulkomaanpalvelukseen hakeutumisessa, mutta toisaalta mielikuva voi ajaa nuoria upseereita kansainvälisiin tehtäviin vastoin halukkuuttaan.

Osin ristiriitainen tilanne syntyy siitä, että vastaavasti *vain 51 % vastaajista kokee, että kansainvälisissä tehtävissä palvelemisen tulisi ainakin jossain määrin olla edellytys puolustusvoimien ylimpiin tehtäviin*. Siis noin puolet nuorista upseereista ei pidä ulkomaanpalvelusta edellytyksenä puolustusvoimien ylimpiin tehtäviin eikä näe tätä ”kirjoittamatonta sääntöä” hyvänä asiana. Voimakkaimmalla kannalla ovat ilma-voimien nuoret upseerit, joista vain 43 % näkee, että ulkomaanpalveluksen tulisi vaikuttaa puolustusvoimien ylimpiin tehtäviin hakeuduttaessa. Nämä näkemykset kuvastavat osaltaan tämän hetken kaksijakoista tilannetta ja toisaalta antavat selkeän vaatimuksen henkilöstö- ja urasuunnittelun läpinäkyvämmästä toteuttamisesta.

Ulkomaanpalvelus vaikuttaa yksittäisen upseerin lisäksi myös siihen palvelupaikkaan (esimerkiksi joukko-osastoon) kotimaassa, josta upseeri ulkomaille siirtyy. Esimiesten kielteiset lausunnot ulkomaanpalvelukseen lähdöstä, epäselvyys kansainvälisen palveluksen jälkeisestä kotimaan tehtävästä ja mahdollisesti alentuva tehtävän vaativuusluokka ovat epävarmuustekijöitä ulkomaille lähteville nuorille upseereille, joita henkilöstösuunnittelun kehittämällä voitaisiin korjata. Kansainvälisten tehtävien aiheuttama henkilöstöpula tulisi jakaa tasaisemmin joukko-osastojen ja esikuntien upseerimäärään suhteutettuna. Voisiko esimerkiksi kullakin puolustusvoimien joukko-osastolla olla selkeä vuotuinen kiintiö, joka kansainvälisten tehtävien osalta tulisi täyttää? Entä jos joukko-osastosta ei silloin löytyisikään riittävästi vapaaehtoisia lähtijöitä? Ulkomaille lähtevän henkilöstön tulisi myös olla tietoinen seuraavasta kotimaan tehtävästään jo ennen ulkomaanpalveluksen alkamista. On ristiriitaista, jos upseeri ulkomaankokemuksen kartuttamisen jälkeen sijoitetaan vaativuudeltaan aiempaa alempiarvoiseen tehtävään, kun ulkomaanpalveluksen yhtenä perusajatuksena ovat henkilöstön saamat kokemukset vaativista ja osin toisenlaisia valmiuksia edellyttävistä olosuhteista ulkomaille.



**Kuva 5.** Kysymys: Kansainvälisissä tehtävissä palvelemisen *tulisi mielestäni olla edellytys* puolustusvoimien ylimpiin tehtäviin.

## Syitä hakeutumiseen ja kieltäytymiseen

Kysyttäessä nuorten upseerien tärkeimpiä perusteluita ulkomaanpalvelukseen hakeutumisesta, nousee *kokemuksen hankkiminen* keskeisimmäksi tekijäksi. Ulkomaanpalveluksesta koetaan saavan uudenlaisia kokemuksia ja näkemyksiä – niin työtehtävien kuin elämäkokemusten osalta. Muina tärkeimpinä hakeutumisen perusteina nuoret upseerit pitävät taloudellisten tekijöiden vaikutavuutta, uralla etenemistä ja ylipäänsä kiinnostusta kansainvälisiin tehtäviin. Näiden perusteiden suhteen ei esiinny eroavaisuuksia eri puolustushaarojen välillä.

*Perhesyyt* koetaan nuorten upseerien keskuudessa ehdottomasti keskeisimpänä syynä ulkomaanpalveluksesta kieltäytymiselle. Muina tärkeimpinä syinä olla hakeutumatta kansainvälisiin tehtäviin nuoret upseerit pitävät epäselviä palvelussuhteiden ehtoja, palkkausta (suhteessa kotimaan tehtäviin) ja henkilökohtaisen mielenkiinnon puuttamista kansainvälisiä tehtäviä kohtaan. Maa- ja ilmavoimien upseerien vastuksissa myös tehtävän vaarallisuus koetaan varsin vahvana syynä olla hakeutumatta ulkomaanpalvelukseen. Tätä vaarallisuuden mielikuvaa lienevät vahvistaneet viime vuosien suomalaisia koskettaneet kuolemantapaukset Libanonissa (Khiamin tarkkailija-asemalla) ja Afganistanissa. Erityisesti perheellisillä upseereilla ulkomaantehtävän arvioitu vaarallisuus lisää kriittisyyttä ulkomaanpalvelusta kohtaan.

Kaikille kansainvälisiin tehtäviin lähetettävälle suomalaisille sotilaille tulisi-kin kyetä – erityisesti kriisinhallintatehtävien muuttuessa entistä vaativammiksi – selkeästi perustelemaan kyseisten tehtävien tarkoituksenmukaisuus sekä

merkitys Suomen turvallisuuden näkökulmasta. Toisaalta puolustusvoimien on huolehdittava myös siitä, että ulkomailla palvelevan sotilaan ”kotirintama” voi hyvin. Yksilötason arvonäkökulmasta tämä muodostaa tärkeän perustan kansainvälisissä tehtävissä palvelevalle – hyvinvointi kotona luo perustan hyvinvoinnille ulkomailla.

## Viro, Ruotsi ja Norja

Vertailun vuoksi selvitettiin upseerien ulkomaanpalvelusta koskevaa tämänhetkistä tilannetta virolaisten, ruotsalaisten ja norjalaisten upseerien osalta.

Virossa upseerien ulkomaanpalvelus perustuu Suomen tavoin vapaaehtoisuuteen, eikä Nato-jäsenyys ole muuttanut tätä asetelmaa. Virolaisen upseerin on mahdollista palvella koko palveluransa Virossa. Haastateltujen virolaisten upseerien mukaan kansainväliset tehtävät koetaan toisaalta välttämättömänä edellytyksenä ylimpiä upseeritehtäviä tavoiteltaessa. Vapaaehtoisuusperusta on Virossa osoittautunut toimivaksi ratkaisuksi, mutta erityisesti kansainvälisiin sotilaallisiin operaatioihin liittyvässä miehistön rekrytoinnissa on ilmentynyt ongelmia viime vuosina.

Ruotsissa puolestaan hyväksyttiin vuonna 2003 asetus<sup>9</sup>, joka mahdollistaa upseerien ”pakkokomentamisen” myös kansainvälisiin tehtäviin. Tämä koskee kuitenkin ainoastaan niitä upseereita, jotka ovat tulleet palvelukseen asetuksen voimaansaattamisen jälkeen. Asetukseen liittyvää sitoumusta on käytetty vuonna 2006 valmistuneesta kadettikurssista alkaen. Ruotsissa ei ole ollut viime vuosina vaikeuksia saada upseereita rekrytoitua kansainvälisiin tehtä-

<sup>9</sup> Svensk författningssamling, *Förordning om ändring i officersförordningen (1994:882)*, SFS 2003: 174 § 29.

viin, jolloin upseereita ei ole tarvinnut kommentaa ulkomaanpalvelukseen vastoin heidän tahtoaan. Asetus nähdään Ruotsissa kuitenkin ”vakuutuksena” tilanteeseen, jossa vapaaehtoisia ei kansainvälisiin tehtäviin olisi riittävästi.

Keskustelu ruotsalaisten upseereiden ulkomaanpalveluksesta on jatkunut, jo hyväksytystä asetuksesta huolimatta, vilkkaana. Ulkomaanpalveluksen yleisjärjestelyt saavat Ruotsissa voimakasta kritiikkiä niin poliittiselta taholta kuin puolustusvoimien sisältäkin. Arvostelu kohdistuu muun muassa tehtävien jakautumiseen puolustusvoimien sisällä ja ulkomaanpalveluksen vaikuttavuuteen upseerien urakehityksessä. Ruotsissa, jonka puolustusvoimien keskeisenä tehtävänä on kansainvälinen kriisinhallinta, on konkreettisesti ulkomaanpalveluksessa ainoastaan muutama prosentti upseeristosta kerrallaan. Ruotsissa kysytäänkin, mitä loput (kotimaassa palvelevat upseerit) sitten tekevät ja kuinka heidän työnsä tukee puolustusvoimien päätehtävää? Ongelmaksi koetaan myös, että kansainvälisissä tehtävissä palvelevat usein samat upseerit, jolloin kansainvälisten tehtävien taakka ei jakaudu upseeristossa tasaisesti.

Nämä kansainvälisen suuntauksen ”valinnet” upseerit jäävät monesti myös jälkeen kotimaan urakehityksessä ja heidän sijoittaminen ulkomaanpalveluksen jälkeen kotimaan tehtäviin koetaan Ruotsissa hankalaksi. Kansanedustaja Allan Widmanin mukaan ”[m]iehiä, jotka lähtevät ulkomaanpalvelukseen pidetään pettureina. Ja kun he palaavat takaisin, ovat heidän työtehtävänsä usein kadonneet”.<sup>10</sup> Moni ruotsalainen upseeri kokeekin, että kotimaassa palvelleelle upseerille jää enemmän

aikaa ja mahdollisuuksia kartoittaa ja valita omaa uraa edistäviä polkuja. Ruotsin puolustusvoimien päätehtävä huomioon ottaen, voidaan pitää ristiriitaisena sitä, ettei kansainvälistä kokemusta Ruotsissa upseerinuralla välttämättä aina arvosteta, ja että se voidaan nähdä jopa uraa hidastavana tekijänä.

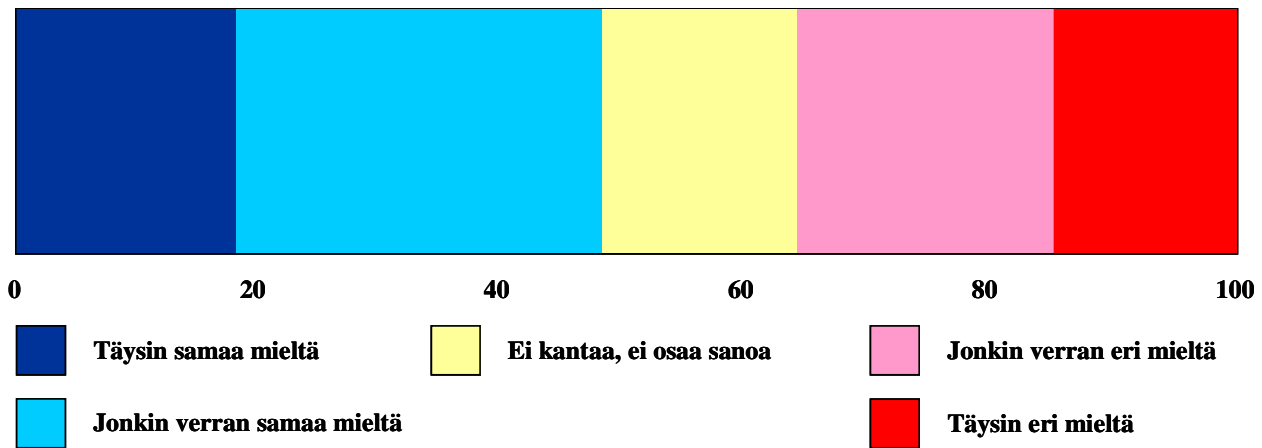
Ruotsissa on jo nyt esitetty mielipiteitä, joissa vaaditaan aikaisemmin mainitun asetuksen muuttamista siten, että se koskisi koko upseeristoa (eli myös jo ennen asetuksen voimaatuloa palvelukseen astuneita upseereita). Näin mahdollistettaisiin koko upseeriston kierrättäminen ulkomaanpalveluksessa ja ulkomaantehtävien tasaisempi jakautuminen. Muutosehdotukset ovat toistaiseksi Ruotsissa kaatuneet eduskunnan tämänhetkisen poliittisen opposition sekä ammattiyhdistysten voimakkaaseen vastustukseen. Perusteluna on korostunut, ettei voimassa olevia työehtosopimuksia voida Ruotsissa muuttaa vastoin toisen osapuolen (upseerin) tahtoa.

Nato-maa Norjassa kansainvälinen palvelus koetaan luonnolliseksi osaksi upseerin uraa ja upseeri voidaan käskää (myös lain mukaan) ulkomaanpalvelukseen. Näin on Norjassa ollut jo vuosikymmeniä. Tämä upseeriuden sidonnaisuus kansainvälisiin tehtäviin on toisaalta henkilöiden tiedossa jo upseerinuralle hakeuduttaessa.

### **Nato-jäsenyys**

Nuorten upseerien mielipide Nato-jäsenyydestä on yleiseen suomalaiseen mielipideilmastoon verrattuna myönteisempi. Kaikista vastaajista 48 % oli Suomen Nato-jäsenyyden kannalla, kun 36 % ilmaisi mielipiteensä jäsenyyttä vastaan. Vastaajista 16 % ei halunnut ottaa asiaan kantaa. Merivoimien

<sup>10</sup> Mm. Dagens Nyheter 9.3.2008.



**Kuva 6.** Kysymys: Suomen tulisi liittyä Naton jäseneksi.

upseerit suhtautuivat Nato-jäsenyyteen muiden puolustushaarojen upseereita myönteisemmin – 60 % vastaajista on Nato-jäsenyyden kannalla. Mielenkiintoisena yksityiskohtana voi todeta sen, että ne upseerit, joilla on kokemusta kansainvälisistä tehtävistä suhtautuvat Nato-jäsenyyteen ainoastaan Suomessa palvelleita upseereita huomattavasti myönteisemmin. Kansainvälisissä tehtävissä palvelemisen voi siten arvioida muuttavan upseerien käsityksiä myönteisemmiksi Nato-jäsenyyttä kohtaan. Vai lähtevätkö kansainvälisiin tehtäviin ne upseerit, jotka ovat jo ennestään kansainvälisesti orientoituneita, mikä näkyy myös heidän Nato-mielipiteessään?

Vertailun vuoksi todettakoon, että Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan joulukuussa 2007 julkaiseman haastattelututkimuksen mukaan Suomen kansalaisista vain neljännes (26 %) oli sitä mieltä, että Suomen pitäisi hakea Nato-jäsenyyttä.<sup>11</sup>

Kyselyssä selvitettiin myös niitä perusteita, joilla nuoret upseerit perustelevat

Suomen Nato-jäsenyyttä tai jäsenyyden ulkopuolella pysyttämistä.

Keskeisimpänä perusteena Nato-jäsenyyden puoltamiselle nuoret upseerit pitivät sitä, *ettei uskottavaa kansallista puolustusta kyetä tänä päivänä ylläpitämään ainoastaan omin voimavaroin*. Nato-jäsenyys koetaan tässä yhteydessä ”välttämättömäksi realiteetiksi” niin materiaalihankintojen kuin läntiseen arvoyhteisöön sitoutumisen ja Suomen koskevaan päätöksentekoon osallistumisen kannalta. Nato-jäsenyyden koetaan kuitenkin lisäävän Suomen turvallisuutta erityisesti materiaalisin (taloudellisiin tekijöihin viittaavin) perustein. Toisena keskeisenä jäsenyyttä puoltavana perusteluna pidetään *kansainvälisissä operaatioissa tarvittavan tiedon ja tuen täysimääräistä saatavuutta Nato-jäsenyyden myötä*. Tämä näkökulma painottuu erityisesti kansainvälisissä tehtävissä palvelleiden nuorten upseerien vastauksissa. Myös Suomea koskevassa päätöksenteossa mukanaoleminen esitetään nuorten upseerien keskuudessa keskeiseksi Nato-jäsenyyttä puoltavaksi argumentiksi.

Nuoret upseerit kokevat *joutumisen osallistumaan kansainvälisiin operaatioihin, jotka eivät ole Suomen edun mukaisia tärkeimmäksi perusteeksi olla*

<sup>11</sup> Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, *Suomalaisten mielipiteitä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta, maanpuolustuksesta ja turvallisuudesta*, MTS:n tiedotteita ja katsauksia, joulukuu 2007, Helsinki 2007, s. 4.

hakeutumatta Naton jäseneksi. Tämä viittaa osaltaan suomalaisen upseeriuden vahvaan kansalliseen arvopohjaan, ulkomaanpalveluksen vapaaehtoisuuden säilyttämisen tärkeyteen sekä epäluuloon osallistumisen pakosta kansainvälisiin ”koviin” operaatioihin. Tällöin kansainvälisten tehtävien perimmäisen tarkoituksen – Suomen turvallisuuden edistämisen – koetaan etenkin arvonäkökulmasta muuttuvan. Vastaa- jien muina Nato-jäsenyyden kielteisinä perusteluina painottuvat jäsenyyteen liittyvät lisäkustannukset sekä terrorismin uhkan mahdollinen lisääntyminen Suomessa.

*Naton turvatakuut ja Venäjä* esitetään nuorten upseerien näkemyksissä kaksipuolisina – sekä jäsenyyttä puoltavina että kieltävinä perusteluina. Noin puolet nuorista upseereista näkee Venäjän potentiaalisen uhkan tärkeäksi perusteeksi Suomen Nato-jäsenyydelle, kun vastavasti Venäjän kielteisen reaktion ja maidemme suhteiden heikkenemisen todetaan olevan keskeinen argumentti Nato-jäsenyyttä vastaan. Sama kaksipuolinen näkökulma koskee Naton turvatakuuta. Toisaalta niiden koetaan parantavan Suomen turvallisuutta, toisaalta noin puolet vastaajista toteaa, ettei Naton turvatakuisiin voi todellisessa tilanteessa luottaa. Euroopan unionin turvatakuuta pitää tässä yhteydessä riittävinä vain kolme prosenttia vastaajista.

Nuorten upseerien mielipiteet Nato-jäsenyyden puolesta ja vastaan ovat osittain linjassa Suomen kansalaisten yleisen mielipiteen kanssa. Suomalaiset pitävät tärkeimpänä syynä Naton ulkopuolella pysymiseen sitä, että suomalaiset sotilaat joutuisivat sotiin Suomen ulkopuolelle. Toisena perusteena kielteiselle Nato-kannalle suomalaiset näkevät Suomen pysyttämisen suurvaltaristiriitojen ulkopuolella. Vastaavasti

tärkeimmäksi tekijäksi sille, että Suomi hakisi Nato-jäsenyyttä suomalaiset pitävät sitä, ettei puolustusvoimat selviä enää yksin. Toisaalta suomalaiset näkevät Nato-jäsenyyden lisäävän Suomen sotilaallista turvallisuutta Venäjää vastaan.<sup>12</sup>

### **Kansallisesti ja kansainvälisesti**

Upseeristoon kohdistuvat odotukset nousevat yhteiskunnasta. Upseerien arvomaailma samaistetaan usein puolustusvoimien arvomaailmaan, joka puolestaan on kiinteässä yhteydessä suomalaisen yhteiskunnan yhteisesti jakamiin arvoihin. Upseerien ja puolustusvoimien arvojen tulee siten seurata ja olla yhteneväisiä – ainakin tietyssä määrin – Suomen kansallisen mielipideilmaston ja arvoperustan kanssa. Tämä koskee myös upseerien yhteiskunnallista ja lainsäädännöllistä sitouttamista kansainvälisiin tehtäviin sekä arvioihin Nato-jäsenyyden suhteen. Upseerien ”pakottaminen” ulkomaanpalvelukseen tai Nato-jäsenyyden hakeminen ei tulisi olla ristiriidassa yleisesti Suomessa jaettavan arvopohjan ja mielipiteen kanssa.

Kansainvälistymisessä sekä Nato-keskustelussa on kyse niistä – tämän päivän ja lähitulevaisuuden – kehitysuunnista ja elementeistä, jotka ovat osaltaan rakentamassa suomalaisen upseeriuden luonnetta ja arvopohjaa. Upseerien arvojen ja upseeriuden voikin todeta määrittävän ajan hengessä, mutta miten vahvasti ja mihin suuntaan, siitä lienee tässä keskustelussa pohjimmiltaan kyse.

Turvallisuuspoliittisesti kyse on osaltaan kansallisen ja kansainvälisen turvallisuus- ja toimintastrategian yhteen-

---

<sup>12</sup> Ibid. s. 4-5.

sovittamisesta, jonka prosessointi on Suomessa parhaillaan käynnissä. Tätä tapahtuu sekä poliittisessa että sotilaallisessa ulottuvuudessa. Suomalaisessa turvallisuuskäsityksessä yhdistyy 2000-luvun alussa kaksi näkökulmaa – turvallisuus ymmärretään Suomessa kansainvälistyvänä ja aiempaa laajempaa käsitteenä, jossa kuitenkin on edelleen vahva kansallisen turvallisuuden ulottuvuus. Kansallisen ja kansainvälisen näkökulman yhdistäminen ja painotusten tarkentaminen voidaan nähdä keskeisenä turvallisuuspoliittisena kysymyksenä, mikä heijastuu myös suomalaisen upseeriuden luonteeseen tulevaisuudessa. Kyse on osaltaan siitä, miten pitkälle ja laajasti (sekä millä ehdoin) Suomen puolustusta olisi maailmalle ulotettava tai mikä on todellisuudessa kansallisen puolustuksen ja kansainvälisen kriisinhallinnan välinen yhteys?

Kyselytutkimus osoittaa, että *nuoret upseerit ovat voimallisesti kansainvälisten tehtävien vapaaehtoisperustan säilyttämisen kannalla*. Siihen heillä on oikeutensa, sillä osa on hakeutunut upseeriksi palvelukseen vain Suomessa. Samalla on todettava, että ympäröivä muuttuva maailma asettaa puolustusvoimille ja upseereille uudenlaisia vaatimuksia, joihin myös upseerien on kyettävä sopeutumaan – vastatakseen kansan heille antamaan toiminnan oikeutukseen. Esimerkiksi yritysmaailmassa kansainväliset tehtävät ja ”ulkomaan-komennukset” ovat usein muodostuneet välttämättömyydeksi henkilön tavoittellessa ylimpiä johtotehtäviä – miksei siis puolustusvoimissakin?

On huomioitava, että nuorten upseerien mielikuvat kansainvälisistä tehtävistä kohdistunevat (palvelusuran tässä vaiheessa) pääosin kriisinhallintatehtäviin. Tällöin kansainvälisiä tehtäviä ei välttämättä vielä ajatellakaan esimerkiksi

sotilastiedusteluun tai -diplomatiaan liittyvinä. Jatkotutkimuksena voi esittää vastaavan kyselyn suuntaamista esimerkiksi yleisesikuntaupseereille.

Ainakaan lähitulevaisuudessa on vaikeaa kuvitella tilannetta, jossa upseerien siirtovelvollisuus ulotettaisiin maamme rajojen ulkopuolella suoritettaviin tehtäviin. Suomalaisessa yhteiskunnassa (viitaten esimerkiksi eduskunnassa käyttyyn keskusteluun kriisinhallintalain käsittelyn yhteydessä) ulkomaanpalveluksen muuttaminen pakolliseksi herättäisi kriittistä keskustelua ja hyvinkin voimakkaita tunteita upseeriston keskuudessa. Ulkomaanpalveluksen vapaaehtoisuuden perusta on juurtunut osaksi suomalaista puolustusidentiteettiä.

Tämän päivän turvallisuusympäristö ja aiempaa laaja-alaisemmat uhkatekijät edellyttävät kuitenkin vastuun kantamista myös kansallisten rajojemme ulkopuolella. Kehityksen suunta kulkeekin kohti lisääntyvää turvallisuuden sekä alueellista että maailmanlaajuista keskinäisriippuvuutta ja tästä kehityksestä Suomi ei voi sanoutua irti. Kansainvälinen toiminta voidaan myös nähdä hyvänä keinona kertoa puolustusvoimien ja upseerien osaamisesta ulospäin ja siten lisätä puolustuskykyämme uskottavuutta.

Yhtenä haasteena voimistuvassa kansainvälistymisen ulottuvuudessa on se, että Suomeen muodostuisi jakautuneisuus ”kansallisen ja kansainvälisen upseeriston” välille. Tällöin (ulkomaantehtävien mahdollisesti kasvaessa) on vaarana, että vain tietty upseerijoukko joutuu kantamaan liian raskaan velvoitteen ulkomaantehtävistä. Miten tasapaino vapaaehtoisuuden ja tasapuolisuuden välillä löydetään? Toisaalta nuorten upseerien huomioida kansainväli-

sen kokemuksen vaikuttavuudesta ural-  
la etenemiseen kannustanevat myös  
jatkossa upseereita hakeutumaan va-  
paaehtoisesti kansainvälisiin tehtäviin.  
Pelisääntöjen on tällöin oltava selkeitä  
ja avoimia – unohtamatta niitä upsee-  
reita, jotka haluavat palvella vain Suo-  
messa. Tämä viittaa myös palvelusehto-  
jen ja palkkauksen selkeyteen.

Suoritettu kysely osaltaan osoittaa, että  
keskustelu kansainvälisistä tehtävistä ja

Nato-jäsenyydestä on laajasti käynnissä  
myös nuoremman upseeripolven kes-  
kuudessa. Onkin toivottavaa, että tässä  
raportissa esitetyt nuorten upseerien  
näkemykset huomioidaan osana laa-  
jempaa sekä puolustusvoimien sisäistä  
että yhteiskunnallista keskustelua – ja  
päätöksentekoa.

# LIITE: KYSELYN RAKENNE JA KYSYMYKSET

## 1. Palvelen

- Maavoimissa
- Merivoimissa
- Ilmavoimissa

## 2. Siviilisäätö ja perhesuhteet

- Naimaton / eronnut, ei lapsia
- Naimaton / eronnut, lapsi tai lapsia
- Avio- tai avoliitossa, ei lapsia
- Avio- tai avoliitossa, lapsi tai lapsia

## 3. Minulla on kokemusta ulkomaanpalveluksesta vähintään kolmen kuukauden ajalta

- Kyllä
- Ei

## 4. Kerro oma mielipiteesi

	Täysin samaa mieltä	Jonkin verran samaa mieltä	Ei kantaa, ei osaa sanoa	Jonkin verran eri mieltä	Täysin eri mieltä
Ulkomaanpalvelus tulee säilyttää upseereilla vapaaehtoisperustaisena.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Suomen mahdollinen Nato-jäsenyys muuttaisi upseerin ulkomaanpalveluksen pakolliseksi (käskytyksperusteiseksi kotimaan palveluksen tavoin).	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Kansainvälisissä tehtävissä palveleminen on tällä hetkellä edellytys puolustusvoimien ylimpiin tehtäviin.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Kansainvälisissä tehtävissä palvelemisen tulisi mielestäni olla edellytys puolustusvoimien ylimpiin tehtäviin.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Haluan palvella koko upseeriurani vain Suomessa.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Suomen tulisi liittyä Naton jäseneksi.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>



5. Jos kieltäytyisin ulkomaanpalveluksesta, niin kolme määräävintä syytä olisi

Merkitse myös tärkeysjärjestys asteikolla 1=tärkein...3=vähiten tärkein

	TÄRKEYS		
	1	2	3
<input type="checkbox"/> Tehtävän vaarallisuus	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> En halua palvella muualla kuin Suomessa	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Perhesyyt	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Mielenkiinnon puute ulkomaanpalvelukseen tai kyseiseen tehtävään	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Taloudelliset syyt	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Nykyinen (kotimaan) työtehtävä	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Epäselvät palvelussuhteen ehdot	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> En kieltäydy ulkomaanpalveluksesta	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Jokin muu syy,mikä? <input type="text"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

6. Jos hakeutuisin ulkomaanpalvelukseen, niin kolme määräävintä syytä olisi

Merkitse myös tärkeysjärjestys asteikolla 1=tärkein...3=vähiten tärkein

	TÄRKEYS		
	1	2	3
<input type="checkbox"/> Taloudelliset tekijät	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Kokemuksen hankkiminen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Uralla eteneminen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Kiinnostus kansainvälisiin tehtäviin	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Kielitaidon kehittäminen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Nykyinen (kotimaan) työtehtävä	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> En hakeudu ulkomaanpalvelukseen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Jokin muu syy,mikä? <input type="text"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

7. Mitkä ovat mielestäsi kolme tärkeintä perustetta Suomen mahdolliselle Nato-jäsenyydelle?

Merkitse myös tärkeysjärjestys asteikolla 1=tärkein...3=vähiten tärkein

	TÄRKEYS		
	1	2	3
<input type="checkbox"/> Venäjän potentiaalinen uhka	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Uskottavaa puolustusta ei kyetä ylläpitämään omin voimavaroin	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Suomea koskevassa päätöksenteossa mukana oleminen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Kansainvälisissä operaatioissa tarvittavan tiedon ja tuen täysimääräinen saatavuus	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Naton turvatakuut parantavat Suomen turvallisuutta	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Kuuluminen kaikkiin läntisiin arvoyhteisöihin	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Euroopan unionin riittämättömät turvatakuut	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Jokin muu syy, mikä? <input type="text"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

8. Mitkä ovat mielestäsi kolme tärkeintä perustetta Suomelle olla hakeutumatta Naton jäseneksi?

Merkitse myös tärkeysjärjestys asteikolla 1=tärkein...3=vähiten tärkein

	TÄRKEYS		
	1	2	3
<input type="checkbox"/> Venäjän kielteinen reaktio ja maiden välisen suhteiden heikkeneminen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Nato-jäsenyys on taloudellisesti liian kallis (maksaa liikaa)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Joutuminen osallistumaan kansainvälisiin operaatioihin, jotka eivät ole Suomen edun mukaisia	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Naton turvatakuisiin ei voi luottaa	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Jäsenyys vahingoittaa Suomen kansainvälistä mainetta	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Jäsenyys lisää terrorismin uhkaa Suomessa	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Euroopan unionin turvatakuut ovat riittävät	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Jäsenyyden myötä Suomeen sijoitetaan joukkoja, aseita tai laitoksia, jotka ovat kriisitilanteessa välittömän iskun kohteena	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/> Jokin muu syy, mikä? <input type="text"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

## **Kirjoittajista**

Kapteeni Jarno Linnéll toimii tutkijaupseerina Maanpuolustuskorkeakoulun Strategian laitoksella ja valmistelee sotatieteellistä väitöskirjaa Suomen uhkakuvalititiikasta 2000-luvun alussa. Hän on suorittanut upseerin tutkinnon Maanpuolustuskorkeakoulussa vuosina 1996–2000 ja valtiotieteiden maisterin tutkinnon Helsingin yliopistossa vuonna 2005. Ennen nykyistä tehtäväänsä hän palveli sotilastarkkailijana Lähi-idässä.

Yliluutnantti Michael Moberg toimii yksikön päällikkönä Uudenmaan Prikaatin kranaatinheitinkomppaniassa. Hän on suorittanut upseerin tutkinnon Maanpuolustuskorkeakoulussa vuosina 1999–2003.

## **Viimeisimmät tässä sarjassa julkaistut:**

(täydellinen lista <http://www.mpkk.fi/fi/tutkimus-opetus/julkaisut/stratl/>)

Julkaisusarja 4: Työpapereita (ISSN: 1236-4983)

No 23, 2007

Jyri Raitasalo ja Joonas Sipilä: Mikä Suomea uhkaa? Laaja turvallisuuskäsitys ja uhkakuvalititiikka näkökulmina Suomen turvallisuuspolitiikkaan

No 24, 2008

Jyri Raitasalo: Kriisinhallinta kriisissä?

Strategian laitos

Maanpuolustuskorkeakoulu

PL 266

00171 HELSINKI

Department of Strategic and Defence Studies

National Defence University

P.O.Box 266

00171 HELSINKI

Tel: +358 9 181 26320

Fax: +358 9 181 26324

E-mail: [strategian.laitos@mil.fi](mailto:strategian.laitos@mil.fi)

Internet: <http://www.mpkk.fi/>